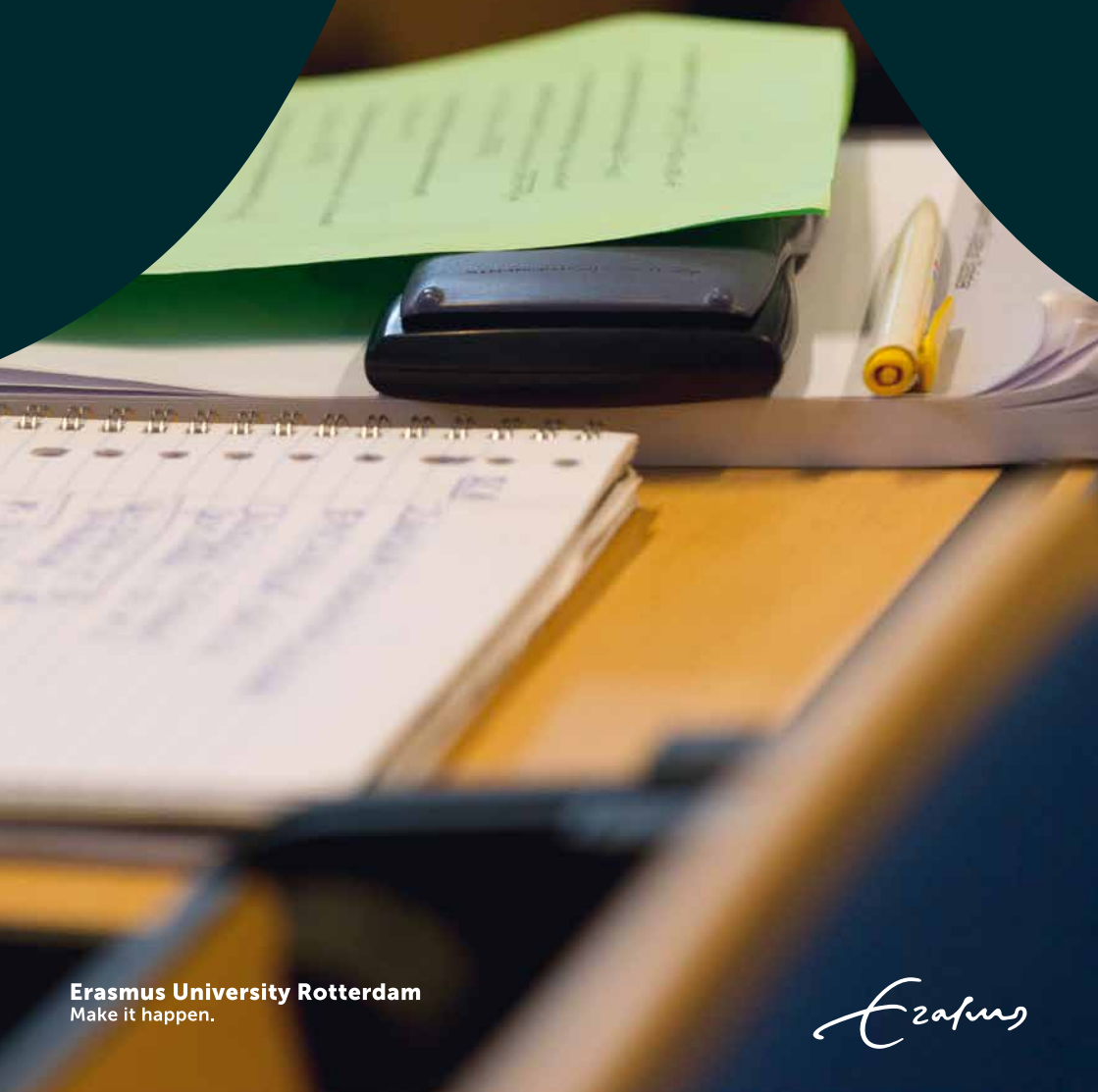

Fraude en plagiaat bij werkstukken, scripties en tentamens

Fraude en plagiaat bij werkstukken, scripties en tentamens

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) stelt hoge eisen aan academische vorming. Daarbij hoort een streng fraudebeleid.

Wie fraude pleegt, overtreedt de regels van de universiteit en in sommige gevallen de wet. Plagiaat is in feite diefstal. Wie plagieert eigent zich het intellectuele eigendom van iemand anders toe om er zelf beter van te worden.

Door het handelen of nalaten van een student is het voor de examinerator/examencommissie onmogelijk geworden zich een juist oordeel te vormen over de door de student verworven kennis, inzicht en vaardigheden of over de kennis, inzicht en vaardigheden van medestudenten.

Fraudegevallen worden schriftelijk gemeld bij de examencommissie van de desbetreffende opleiding. Beleid hierover wordt per opleiding vastgesteld. Informatie hierover is te vinden in de Regels en Richtlijnen van de betreffende opleiding.

Regels voor werkstukken, essay's, scripties e.d.

Plagiaat

Een belangrijk doel van het schrijven van werkstukken is het zelf leren een goed onderbouwde redenering of analyse te formuleren. Bij het onderbouwen van die redenering kun je (of moet je zelfs) gebruik maken van wetenschappelijke artikelen, papers of boeken, mits je aan bronvermelding doet. Het maakt niet uit of je deze bronnen raadpleegt in een bibliotheek of op internet. Er is uiteraard niets op tegen om bij het schrijven van werkstukken gebruik te maken van inzichten zoals die zijn verwoord in artikelen of in documenten op internet. Er is echter wel een belangrijk verschil tussen 'gebruik maken van' en 'kopiëren'. Neem je zonder bronvermelding én zonder gebruik te maken van aanhalingstekens teksten over uit artikelen of uit door anderen geschreven werkstukken, hetzij door te 'knippen en plakken' uit elektronische documenten, hetzij door passages letterlijk over te typen, dan is er sprake van plagiaat: van fraude dus. Zelfs als de gekopieerde passages maar een relatief klein deel uitmaken van je werkstuk, is er sprake van frauduleus handelen. De EUR beschikt over geavanceerde middelen om plagiaat elektronisch op te sporen.

Vuistregels bij bronvermelding

Iedere wetenschap kent een eigen stijl van bronvermelding, variërend van kort tot zeer uitgebreid en nauwkeurig. De American Psychological Association (APA) heeft regels gepubliceerd over de wijze waarop literatuurverwijzingen dienen te worden gemaakt: www.eur.nl/ub > training & support > verwijzen en citeren > APA-stijl. Veel tijdschriften – ook in andere disciplines – volgen deze voorschriften. Andere veel gebruikte stijlen zijn: Chicago style (University of Chicago Press), MLA (Modern Language Association), en de Vancouver style (International Committee of Medical Journal Editors). Voor een goede bronvermelding geldt een aantal algemene richtlijnen waaraan altijd moet worden voldaan. Wanneer je woorden of ideeën gebruikt van anderen, of het nu van een medestudent of van een professor is, moet je altijd helder aangeven wie wat heeft gezegd. Het maakt ook niet uit of een tekst is ontleend aan een werkstuk van een medestudent, aan een wetenschappelijk artikel of aan een document van het internet. Als je teksten en ideeën van anderen gebruikt, moet je dit altijd vermelden.

Gebruik van digitale informatie

Er zijn vaste regels om te verwijzen naar informatie op internet of in elektronische databanken. Ook hierbij is aan te sluiten bij bijvoorbeeld de APA-regels voor gedrukte publicaties. Bepaalde elektronische informatie neem je niet op in de literatuurlijst, bijvoorbeeld e-mailberichten en berichten van bulletin boards en chatrooms en dergelijke. Vermeld die alleen in de tekst als persoonlijke communicatie (bijvoorbeeld: A.P. Lindstrom, persoonlijke communicatie, 28 december 2001).

Een referentie naar een internetbron moet een titel of omschrijving bevatten, een datum (als het kan een publicatiedatum, in ieder geval de datum van raadpleging) en een adres (meestal een URL). Vermeld ook auteurs als dat mogelijk is. Veel elektronische tijdschriftartikelen zijn exacte kopieën van de gedrukte versie zonder dat er sprake is van wijzigingen in lay-out of van additionele informatie. Bij zo'n exacte kopie volstaat een gewone verwijzing naar het tijdschriftartikel met achter de titel tussen vierkante haken toegevoegd [Electronic version].

Als een document opgenomen is op een complexe website, zoals van een universiteit of ministerie, vermeld dan ook de organisatie en afdeling. Ook andere bronnen – denk aan films, video's, brieven, kaarten, geluidsopnamen, interviews, columns enz., al dan niet van het World Wide Web gehaald – worden in principe op de bovengenoemde manieren geciteerd. De meest gangbare manier is de soort bron tussen vierkante haken achter de titel te vermelden.

Vuistregels en tips

Houd je aan deze regels:

- Zet een citaat altijd tussen aanhalingstekens en vermeld de bron op correcte wijze.
- Je mag teksten van anderen niet redigeren of parafaseren en het presenteren als je eigen werk. Als je parafraseert, geef dan aan waar je begint met parafaseren en waar je eindigt en vermeld de bron.
- Ideeën van anderen mag je nooit, ook niet in je eigen woorden, toeschrijven als afkomstig van jezelf.

Tip 1

Volg een van de digitale cursussen Informatievaardigheden van de Universiteitsbibliotheek (UB). Je vindt ze op de website van de UB (www.eur.nl/ub) bij 'training & support'. Deze cursussen bieden efficiënte strategieën en technieken bij het zoeken naar en verwerken van (digitale) wetenschappelijke informatie. Ze zijn vrij toegankelijk en je kunt ze op elk moment tijdens je studie volgen.

Tip 2

Probeer tijdens het schrijfproces alle gemaakte stappen te registreren, zoekresultaten vast te leggen en bibliografische informatie op te slaan in een document of databaseprogramma. Software zoals RefWorks (zie www.refworks.com) kan je hierbij behulpzaam zijn. Instructies zijn te vinden op UB-webpagina www.eur.nl/ub > Training & Support > E-cursussen > RefWorks.

Schriftelijke tentamens

Basisregels bij tentamens

Bij het maken van tentamens gelden een paar belangrijke afspraken:

- Je mobiele telefoon moet uitgeschakeld zijn en buiten handbereik.
- Horloges buiten bereik in jas of tas
- Je moet je kunnen legitimeren.
- Je mag je niet voor een ander uitgeven. Persoonsverwisseling tijdens een tentamen mag niet; evenmin mag iemand anders jouw tentamen maken.
- Niet toegestane boeken mag je niet bij je hebben, laat staan inzien.
- Spielen (afkijken) is verboden. Ook het bieden van gelegenheid tot spelen is niet toegestaan.

Wanneer is er sprake van spieken?

Een spiekblaadje is al genoeg voor het vaststellen van fraude, ongeacht of er gebruik van is gemaakt. Wat mag verder wel en niet? Je mobiel en andere communicatieapparatuur moet uitgeschakeld zijn en buiten bereik. Je jas en je tas mag je meenemen. Tijdens een tentamen

ligt alleen geoorloofd studiemateriaal onder handbereik. Studiemateriaal zoals een (grafische) rekenmachine, een woordenboek of wetboek mag slechts worden gebruikt als dit uitdrukkelijk is toegestaan. Woordenboeken en wetboeken mogen geen andere informatie zoals aantekeningen of inlegvellen bevatten.

Belangrijke bepalingen over de orde tijdens schriftelijke tentamens

- De tentamenzaal is voorzien van cameratoezicht.
- Tijdens toiletbezoek wordt er gebruik gemaakt van mobiele detectieapparatuur.
- In alle gevallen dient de mobiele telefoon vanaf het betreden van de tentamenruimte uitgeschakeld te zijn. Bovendien moet de telefoon gedurende het gehele tentamen buiten handbereik blijven. Gebruik van mobiele telefoons en andere elektronische communicatieapparatuur bij/tijdens schriftelijke tentamens is verboden. Overtreding wordt aangemerkt als fraude.
- Jassen dienen over de stoel te worden gehangen. Tassen e.d. dienen gesloten te zijn en buiten handbereik.
- Horloges zijn niet toegestaan gedurende het tentamen. Horloges moeten worden opgeborgen in jas of tas.
- Op de tafel van de deelnemer mogen uitsluitend aanwezig zijn: een geldig identiteitsbewijs) schrijfgerei, eten en drinken voor eigen gebruik. Bij een aantal tentamens is een eenvoudige of grafische rekenmachine of gebruik van bepaalde bronnen toegestaan. De docent dient dit vooraf aan te geven en het dient vermeld te staan op het voorblad van het tentamen. Bronnen die bij een tentamen zijn toegestaan mogen niet zijn voorzien van eigen aantekeningen.
- Iedere deelnemer dient zich te kunnen identificeren met minimaal één van de volgende identiteitsbewijzen: collegekaart van de universiteit, rijbewijs, ID-kaart of paspoort. Deelname aan het tentamen is niet toegestaan indien geen van deze identiteitskaarten aan de surveillant kan worden getoond.
- Alleen het papier dat door de universiteit wordt verstrekt, mag tijdens een tentamen worden gebruikt. Het gebruik van eigen papier is niet toegestaan.

- Kladdpapier, tentamenopgaven, antwoorden en andere tentamengerelateerde documenten mogen de zaal tijdens en na het tentamen niet verlaten.
- Het eerste uur en het laatste halfuur van een tentamen is het niet toegestaan naar het toilet te gaan, behoudens in zeer bijzondere (medische) omstandigheden, tevoren door de student aan te melden bij de docent of de surveillant.
- Per tentamen is één toiletbezoek per persoon mogelijk, waarbij per blok aan niet meer dan één persoon gelijktijdig toestemming wordt verleend. Het toiletbezoek dient bij de surveillant te worden aangemeld en diens aanwijzingen dienen te worden opgevolgd.
- In de tentamenzaal dient het rustig te zijn vóór, tijdens en ook na het tentamen. Tijdens het tentamen zijn alle vormen van communicatie uitgesloten, behalve die met de surveillant en de docent.
- De deelnemer aan een tentamen dient de aanwijzingen van de surveillant op te volgen. Wanneer aanwijzingen van een surveillant niet worden opgevolgd of wanneer de surveillant fraude constateert, maakt de surveillant hiervan een schriftelijke rapportage op. De betrokken student(en) mag (mogen) het tentamen wel voortzetten. De examencommissie besluit nadien over de eventuele sanctie.

Regels & wettelijk kader

Alles over je rechten en verplichtingen als student is vastgelegd in de Onderwijs Examen Regelingen (OER) van elke opleiding, in de Regels en Richtlijnen van de Examencommissies en in het Studentenstatuut. In de Regels en Richtlijnen staat wat onder fraude verstaan wordt en welke maatregelen getroffen kunnen worden. Fraude en plagiaat vallen onder Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek en in ernstige gevallen onder het wetboek van Strafrecht. Plagiaat wordt daarnaast nog beheerst door de Auteurswet. Wil je precies weten hoe de vork in de steel zit, raadpleeg dan je docent en de website www.eur.nl/plagiaat.

Welke sancties staan er op fraude?

Constaateert een docent fraude dan moet dit bij de Examencommissie worden gemeld. De commissie onderzoekt de melding en legt zo nodig een sanctie op; variërend van een berisping tot uitsluiting van alle tentamens voor

maximaal één jaar. Doorgaans is de minimale sanctie ongeldigverklaring van het betreffende tentamen én uitsluiting van dat tentamen voor de duur van een jaar. Bij ernstige fraude kan het instellingsbestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding zelfs definitief beëindigen. Bij constatering van fraude zijn de gevolgen bijzonder onaangenaam. Dit betreft niet alleen de sanctie zelf, maar ook de vertrouwensbreuk die optreedt tussen student en docent. Een frauderende student kan door uitsluiting van het tentamen of beëindiging van de inschrijving ernstige studievertraging oplopen. Bij het opleggen van een sanctie houdt de examencommissie hier geen rekening mee.

Integriteitscode EUR

Het tegengaan van fraude en plagiaat maakt deel uit van de integriteitscode van de EUR, zie ook: www.eur.nl/eur > corporate_publicaties > integriteitscode

Fraude of plagiaat: je wordt er niet beter van!

Colofon

Uitgegeven door ssc OO&S en
USC/Marketing & Communicatie
Augustus 2015
© Erasmus University Rotterdam

Ontwerp PanArt, Rhooon
Drukwerk Van Deventer, 's-Gravenzande
Fotografie Eric Fecken, Arie Kers
Oplage 5.000